

JOSEP M.^A VILARMAU

HOLOCAUST

SANTA MARIA DE MARLÈS

MCMXLIV

* * * * *

AL MEU FILL

JOAN M.ª VILARMAU I NOGUERA

MORT EL DIA
VINT-I-SIS DE
SETEMBRE
DE MCMXLIV
A LA TENDRA
EDAT DELS
SETZE ANYS

* * * * *

ENDREÇA

*La corona que he teixit
és, fill meu, de sang i espines,
que per tu, en l'arca del pit,
s'han tornat perpetuïnes.*

*Ara és dolç el teu record
i no sagna la ferida,
que floreix l'eterna vida
justament ran de la mort.*

JESÚS ESCULTOR DIVÍ

Quan el dolor colpeix la carn
i l'esperit brega entre penes,
dels ulls més orbs cauen les benes
i hom veu del món l'inic escarn.

Si mai del cor brolla la sang
per l'aspra font de mil ferides,
és aleshores quan el fang
es fa vistent, nu de mentides.

I ve Jesús, Mestre Escultor;
la seva mà modela i talla.
¡Oh, quin cisell és el dolor
quan ens aplanava i estenalla!

Veniu, Jesús, Artífex Déu,
– mon cor ja és fang a tota ultrança –,
i modeleu-me, humil romeu,
a la vostra única semblança.

HOLOCAUST

La mort s'acosta i el meu cor de pare,
poruc, tremola en l'imminent perill.
Com Abraham, damunt de la vostra ara,
si cal, Senyor, jo us hi ofereixo el fill.

El sacrifici és dur. La carn s'esqueixa
i el seu refugi és sols la vostra Creu.
L'Esperit ja no cap dintre la reixa,
i el dolor que sentim Vós el sabeu.

La Creu! Diví compendi d'Esperança,
de Fe, de Caritat i de Dolor;
però, també ens ungleja la recança...
Oh, quins combats de llum i de fosc!

En la lluita mortal, en la gran prova,
quan ens vegeu, oh Déu, retuts pel cop,
envieu-nos un doll de força nova
que ens faci dir, com exclamava Job :

– Vós ens el vàreu dar infant un dia,
us el tornem avui gran i espigat,
amb un barreig de dol i d'alegria...
Faci's, Senyor, la vostra voluntat!

* * *

Mercès, oh, Déu Omnipotent!
Mon cor d'honrar-vos mai no es cansa,
que si de Vós ens ve el dolor,
també ens doneu les llàgrimes.

* * *

Esperant l'últim sospir del meu fill Joan,
mort el 26 de setembre de 1944 a dos
quarts de dotze de la nit, hora meridiana.

I

La meva vida és un camí
on ja cap joia no s'hi abranda,
només hi ha creus a cada banda
que s'arregleren sense fi.

II

Cada una d'elles és record
d'algun afecte de la vida;
és cada creu, nova ferida
que en el meu cor va fent la Mort.

III

Encara una altra n'hi ha nascut
a la fatídica renglera;
i aquesta és, ai! la més austera
del meu camí de solitud.

IV

Aquesta creu, d'aire senzill,
em fa una nafra més interna;
aquesta creu per mi és eterna
perquè és la creu on jau el fill.

V

Déu meu! quan miro tantes creus,
la vida em pesa i m'asfixia,
només una altra n'hi voldria
i soterrar-me jo als seus peus.

DÉU MEU, QUIN FRED ELS MORTS!

El fill és mort. Reposa al cementiri,
alliberat d'aquesta vida breu.

Ha mort: es colltorçava com el liri
sota l'esguard de Déu.

¿Qui et bressarà, fill meu, quan la ventada
xiuli pels camps – horrísons desacords –
l'absolta de la pluja i la gelada?

Déu meu, quin fred els morts!

La solitud més densa t'embolcalla,
sols contorbada per un plor d'hivern,
i et tanca el clos estret d'una muralla
amb un abraç etern.

De tant en tant, balancejant la testa,
et guaiten els xiprers porucs i absorts,
quan veuen davallar la nit feresta!

Déu meu, quin fred els morts!

I mentrestant encara riu la vida,
en l'Univers, sense ombra de descans,
com si la Mort fos sols una mentida;
com si la Mort no fos. Pobres humans!

Jo no sé un fred més fred que la bravata
d'aquest món foll que vol bandir els records.
La vida, riu però la vida mata...

Déu meu, quin fred els morts!

* * *

Per què ens preneu, bon Jesús,
els afectes de la terra?
Amics, parents i germans...
quin dolor què ens fa la sega!

Passa la Mort pel vell món
a tort i a dret brandant l'eina.
Passa la Mort pel vell món
deixant un rastre de penes.

Ara m'ha segat el fill,
com si no tingués més feina...
Perquè ens preneu, bon Jesús,
els afectes de la terra?

Jesús

– No t'esglaiïs de la mort.
No temis perdre els afectes;
prou que els trobaràs al cel
els que perdis a la terra.

Jo te'ls arrenco del món
perquè massa no hi arrelis
que jo et guardo un Paradís,
goig etern i Pàtria teva.

* * *

Déu meu! que estèril és la nostra vida!
Al cor, quin poc escalf de pietat!
La Vostra Veu sovint, sovint ens crida:
«Vetlla, fill meu, que ve l'Eternitat!»

Déu meu! I doncs ¿per què el cor nostre plora
quan el crideu a ratlla pel dolor?
Oh, qui passés pel món només una hora,
vivint segons la regla del Senyor!

* * *

Bon Jesús, doneu-nos penes,
Vós que en sou diví Model;
bon Jesús, doneu-nos penes,
si elles són la clau del cel!

* * *

Ja fa un mes que t'he perdut
i de reveure't ja em triga.
Ja fa un mes que em vas deixar.
Què li fa al món una vida?

Però, fill, l'Eternitat
és molt llarga, sense límit,
i jo quasi estic a punt
de passar la seva llinda.

La Mort ja no pot tardar
amb sa dalla a fer-me lliure.
L'esperit s'eleva a Déu
i el cos a terra s'inclina.

Si la Mort era dolor,
pel cor amant que et perdia,
tu ja tens el repòs sant
d'un Cel i un Déu immarcibles.

Ja vinc, fill! obre el meu pas
per les rutes de l'Empiri.
¡Obra'm les portes del Cel
que ja l'Hora Eterna arriba!

* * *

El dia que vas néixer, vas morir,
perquè aquest pobre món és vall de penes.
Les llàgrimes n'enfanguen el camí
i les rutes més fàcils en són plenes.

El dia de la mort, fill, has nascut,
a aquella sort que mai no et serà alterna :
la vida que tens ara és Vida eterna
i t'hem guanyat creient que t'hem perdut!

* * *

Caminant de bracet, aquesta tarda,
amb ta mare, hem vingut al teu fossar,
on dorms sota la creu, que, sola, et guarda,
el son etern que, sola, et vetllarà.

Quan l'hem obert, ha sanglotat la reixa
amb un plany de rovell, com un fibló
que cor endins s'enfonsa i ens hi deixa
la punyida terrible del dolor.

I ta mare ha avançat adolorida,
fins a posar-se a prop d'allí on ets tu
i t'ha cridat: – Fill meu, fill de ma vida...! –
però al seu crit no hi ha respost ningú.

No hi ha respost ningú, només la glossa
del vent, que en els xiprers té un agredolç...
no hi ha respost ningú, que dins la fossa,
carn de la nostra carn ja et tornes pols.

* * *

¡Benhaurat mil vegades, tu, fill meu,
que en el Cel, plenament, frueixes Déu!

¡Benhaurats els teus pares, fill amat,
que amb la gràcia d'Ell t'hi hem portat!

¡Benhaurat l'arbre vell que plora un buit,
perquè Déu s'ha dignat collir-ne un fruit!

